3. Radionica LEADER mreže Hrvatske, 2021., u suradnji s LAG-om Vallis Colapis

„Razvoj primjene CLLD-a u RH jačanjem multisektorske suradnje”

Hotel Frankopan, 25.-27.08.2021.

Mogućnosti primjene CLLD-a za održiv razvoj slatkovodne resursne osnove u unutrašnjosti RH –

Smjernice EK
– EMFAF 2021.-2027. i Lokalne akcijske grupe

O čemu ćemo raspraviti:

- Sveukupni kontekst
- Europski zeleni plan i oporavak
- EMFAF 2021-2027 i oporavak
- Budućnost LAG-ova u obalnim i unutarnjim ribarskim zajednicama

Pokretači politika za oporavak EU

- **Europski zeleni dogovor** u središtu strategije oporavka EU –a
- Ojačati **jedinstveno tržište** i prilagoditi ga **digitalnom dobu**
- **Pravedan i uključiv** oporavak za sve

➢Izgraditi **otporniju EU**

➢EU kao **globalni pokretač**

Europski zeleni plan jedna je od ključnih sastavnica strategije rasta Europske unije i put do zelenog, snažnog i trajnog oporavka od pandemije zdravlja i njezinog gospodarskog utjecaja.

#EUGreenDeal

European Commission

EU Strategija biološke raznolikosti za 2030

Idemo se brinuti za našu prirodu

Klimatske promjene, gubitak biološke raznolikosti i zarazne bolesti šalju jasnu poruku: vrijeme je da popravimo naš narušeni odnos s prirodom.

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/eu-biodiversity-strategy-2030_en

Koherentna transeuropska mreža prirode (*Trans-European Nature Network*)

1 Uspostava zaštićenih područja na:

30% površine EU

30%
mora EU

➡

Uklj. 10%
zona zabrane

EU plan za revitalizaciju prirode (*Nature Restoration Plan*)

Pravno obavezujući ciljevi obnove prirode 2021

2 Obnova degradiranih ekosustava na kopnu i moru u cijeloj EU, putem npr.:

Vraćanje najmanje 25 000 km rijeka EU -a u slobodno tekuće stanje

Smanjenje uporabe i rizika kemijskih pesticida za 50% do 2030. godine

EU Strategija od polja do stola (from Farm to Fork)

Prijelaz na pošten, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav

- Imajte neutralan ili pozitivan utjecaj na okoliš
- Ublažite klimatske promjene i prilagodite se njihovim utjecajima
- Obrnite gubitak biološke raznolikosti

Naši prehrambeni sustavi čine gotovo trećinu globalnih emisija stakleničkih plinova (GHG) i troše velike količine prirodnih resursa

- Osigurajte sigurnost hrane, prehranu i javno zdravlje, pazeći na da svatko ima pristup dovoljnoj, sigurnoj, hranjivoj i održivoj hrani
- Očuvati dostupnost hrane uz ostvarivanje poštenijih ekonomskih povrata, potaknuti konkurentnost sektora opskrbe EU-a i promicati poštenu trgovinu

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu EMFAF 2021.-2027. (hr. EFPRA)

EMFAF stanje provedbe:

- Prijedlog Komisije za EMF (A) F: 18.6.2018.
- Privremeni sporazum između Vijeća i Europskog parlamenta:12.04.2020.
- Višegodišnji financijski okvir za 2021.-2027.: Usvojen 17.12. 2020. godine
- Sljedeći koraci:
  - Usvajanje od strane Parlamenta i Vijeća (u tijeku)
  - Objava u Službenom listu (ljeto)
  - Uredba o zajedničkim odredbama za sve europske strukturne i investicijske fondove – stupila na snagu 01.07.2021.

EMFAF 4 prioriteta:

1. Poticanje **održivog ribarstva** te **obnova i očuvanje vodenih bioloških resursa**
2. Poticanje **održivih aktivnosti u akvakulturi** te **prerada i marketing proizvoda ribarstva i akvakulture,** doprinoseći sigurnosti hrane u Uniji
3. Omogućavanje održive **plave ekonomije** u obalnim, otočnim i unutrašnjim područjima te **poticanje razvoja zajednica ribarstva i akvakulture**
4. Jačanje **međunarodnog upravljanja** oceanima te omogućavanje sigurnog, čistog i održivog upravljanja morima i oceanima

EMFAF u širem kontekstu:

- ✓Oporavak i izgradnja otpornosti
- ✓Zeleni prijelaz (tranzicija)
- ✓Digitalna transformacija i inovacije
- ✓Maksimalan utjecaj javne potpore

Oporavak i izgradnja otpornosti

➢ **U čemu je problem?**

- Oporavak od ekonomske krize
- Prilagodba sektora promjenjivom globalnom kontekstu
- Pružanje uvjeta za ekonomski održivu aktivnost i snažne sposobnosti upravljanja krizama

➢ **Što EMFAF može učiniti?**

- Strukturna ulaganja za smanjenje operativnih troškova (npr. kroz energetsku učinkovitost)
- Izgradnja kapaciteta, kolektivna organizacija (npr. organizacije proizvođača), vještine, širenje inovacija
- Raznolikost aktivnosti i prihoda (npr. ribara kao „pastira mora”)
- Strukturne prilagodbe: restrukturiranje flote, reorganizacija tržišta, diverzifikacija

Zelena tranzicija

➢ **U čemu je problem?**

- Postizanje ciljeva Europskog zelenog plana (Strategija biološke raznolikosti i Strategija od polja do stola)
- Usmjeravanje 30% rashoda iz EFRR -a na klimatske akcije
- Postizanje ciljeva ZRP-a prema održivom ribolovu (ribolov s niskim utjecajem i dr.)

➢ **Što EMFAF može učiniti?**

- Poboljšati znanstvena znanja o morskim ekosustavima i bioraznolikosti kako bi se omogućilo učinkovito upravljanje
- Inovacije i ulaganja u ribolov i akvakulturu s malim utjecajem
- Smanjenje ugljičnog otiska u ribarstvu i akvakulturi te prilagođavanje ribarstva na posljedice klimatskih promjena
- Upravljanje zaštićenim morskim područjima i druge mjere zaštite bioraznolikosti i ekosustava

Digitalna transformacija i inovacije

➢ **U čemu je problem?**

- Široka uporaba inovacija za konkurentnost i održivost (tehnologija štedi resurse i smanjuje operativne troškove)

➢ **Što EMFAF može učiniti?**

- Podržati inovacije i pilot projekte
- Olakšati prijenos inovacija u privatna ulaganja (osobito putem kolektivnih projekata)
- Poboljšati digitalne vještine
- Upotrijebiti tehnologiju za poboljšanje opskrbnog lanca proizvoda ribarstva i akvakulture (npr. izravna prodaja, kratki lanci) i poboljšati sljedivost i informacije o potrošačima

Optimalna dodana vrijednost javne potpore

➢**U čemu je problem?**

- Javni novac trebao bi stvarati kolektivne koristi
- Javni novac trebao bi omogućiti privatna ulaganja, a ne zamijeniti ih
- Dobro financijsko upravljanje trebalo bi ići ruku pod ruku s administrativnim pojednostavljenjem

➢**Što EMFAF može učiniti?**

- Promicanje financijskih instrumenata kao načina za poticanje privatnih ulaganja
- Prelazak na plaćanja zasnovana na rezultatima („financiranje nije povezano s troškovima”) i pojednostavljene troškova (usredotočiti se na rezultate i smanjiti provjere na fakturama)

Analiza morskih bazena (Sea Basin Analyses)

- **Kako bi vodila programiranje EMFAF -a za MS, Europska komisija pripremila je Analizu morskih bazena:**
  - glavni **zajednički izaz**ovi za **zajedničku ribarstvenu politiku** diljem EU –a
  - **regionalni izazovi** za postizanje ciljeva ZRP -a: Baltik, Sjeverno more, Atlantik, Sredozemlje, Crno more, najudaljenije regije EU -a, unutarnja područja
  - **EMFF Toolbox (alati)**: moguće aktivnosti za potporu EMFF-a (nisu propisane/iscrpne…)

https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/swd-2020-206-a-sea- basin-perspective-to-guide-emff-programming_en.pdf

Mogućnosti za kopnene (F)LAG-ove EMFAF 2021.-2027. (hr. EFPRA)

Izazovi za kopnene lokalne zajednice (F)LAG-ove

- nedostatak integracije ribarstva s ostatkom teritorija, obično ruralnim područjem
- nedostatak mogućnosti umrežavanja zbog marginalne važnosti ribolova u lokalnom gospodarstvu
- konkurencija iz rekreacijskog ribolova i drugi oblici turizma povezani s ribolovom
- nedostatak marketinških mogućnosti za slatkovodne vrste riba koje su manje tražene od morskih vrsta
- nedovoljna prerada proizvoda kako bi se zadovoljila nova potražnja potrošača za prerađenim proizvodima

Mogućnosti za kopnene lokalne zajednice (F)LAG-ove

- suradnja s drugim sličnim kopnenim područjima
- razmjena iskustava i najboljih praksi
- bolje povezivanje s turističkom industrijom nudeći posebne proizvode - oznake kvalitete za domaće riblje proizvode, pansion, rekreacijski ribolov,…
- bolji marketing slatkovodnih vrsta riba
- promicati inovacije i raznolikost vrsta i proizvoda

Što lokalne zajednice / (F)LAG-ovi trebaju činiti sada

- Konzultirajte **lokalne interesne zajednice** (općine/gradovi) i njihove dionike (javni, gospodarski i civilni sektor)
- **Nadogradite dobro iskustvo u okviru EMFF-a** i **pripremite se na vrijeme** za prijelaz
- Usredotočite se na **lokalne potrebe i uklopite ih** u Europski zeleni plan i Strategije biološke raznolikosti te od polja do stola
- **Razmišljajte i planirajte strateški:**
  - koristiti EMFAF za pomoć lokalnoj zajednici i poduzećima u oporavku od krize i izgradnji otpornosti za budućnost
  - zelene lokalne ekonomske aktivnosti
  - podržati kreativnost, inovacije i digitalnu modernizaciju
  - surađivati s drugim FLAG-ovima
  - povezati s regionalnim i nacionalnim razvojnim strategijama, posebno Strategijom razvoja akvakulture 2030 – Više od ribnjaka
  - Jačati kolektivni utjecaj vašeg lokalne akcijske grupe u razvoju (F)LAG-a te
  - Obnoviti partnerstvo i privući ljude i organizacije koji će povećati vaš pozitivan učinak

Nacrt - Sporazum o partnerstvu RH - EU 2021.-2027. - CLLD

SC 5: Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa

SO5 i. i ii. EFPRA Prioritet 3.

- Poticanje razvoja lokalnih zajednica ovisnih i ribarstvu i akvakulturi i jačanje teritorijalne kohezije jedan je od strateških ciljeva. Osnažene i angažirane ribarske zajednice će biti pokretači održivog i uključivog teritorijalnog razvoja u ribarstvenim područjima.
- Aktivnosti u okviru lokalnih razvojnih strategija će doprinijeti stvaranju dodane vrijednosti, radnih mjesta i promicanju međugeneracijskog obnavljanja u ribarskim i akvakulturnim zajednicama kroz ulaganja u inovacije i diversifikaciju te kapitalizaciju okolišne i kulturne baštine **ribarstvenih i akvakulturnih područja.** Ovisno o lokalnim potrebama i potencijalu te relevantnim sociokulturnim značajkama, **podupirat će se lokalne razvojne strategije koje mogu biti usmjerene na ribarstvo, ali i na diversifikaciju područja i poticanje održivog plavog gospodarstva.**

Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa (EFRR, EFPRA)

Sažetak odabira politike i glavni rezultati koji se očekuju za svaki od fondova obuhvaćenih sporazumom o partnerstvu

- *ojačana uloga urbanih područja i vodećih gospodarskih središta kao pokretača regionalnog rasta te održivog i integriranog razvoja njihovih funkcionalnih područja te potaknut integrirani socioekonomski razvoj (EFRR)* •
- *iskorišten unutarnji potencijal manje razvijenih regija i regija sa razvojnim i zemljopisnim specifičnostima, potaknuta gospodarska aktivnost, povezanost s vodećim razvijenim središtima te potaknut integrirani socioekonomski razvoj (EFRR)*
- ojačan održivi razvoj vrlo osjetljivih lokalnih zajednica, posebno onih koje ovise o ribarstvu i akvakulturi, na temelju lokalnog razvoja vođenog zajednicom i pristupa odozdo prema gore (EFPRA)
- stvorena dodana vrijednosti, radna mjesta i ojačana međugeneracijska obnova u zajednicama **ovisnima o ribarstvu i akvakuturi** (EFPRA)
- unaprjeđena socijalna dobrobit i kulturna baština u područjima ribarstva i akvakulture (EFPRA)
- ojačana uloga ribarskih zajednica u lokalnom razvoju (EFPRA)

Koordinacija, razgraničenje i komplementarnosti među fondovima i, prema potrebi, koordinacija između nacionalnih i regionalnih programa

(e) Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa (CP5)

i Poticanje integriranog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulturne baštine i sigurnosti u urbanim područjima;

- U okviru EFPRA-e, kroz lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, predviđeno je poticati lokalne zajednice, prvenstveno one ovisne o ribarstvu i akvakulturi.
- Namjera je posebno time poboljšati sudjelovanja dionika u ribarstvu i povezanom lokalnom razvoju, poticati i omogućiti diversifikaciju tradicionalnih ribolovnih aktivnosti kako bi se obuhvatile nove mogućnosti, a posebno će se promicati i mjere koje potiču uključivanje obitelji i zajednice, podupirati razvoj male infrastrukture te na taj način u najvećoj mjeri iskoristiti ekonomske mogućnosti i mogućnosti zapošljavanja tijekom cijele godine u ribarskim zajednicama, promicati jaču integraciju planiranja u ribarstvu i akvakulturi i osigurati ravnotežu između različitih interesnih skupina unutar zajedničkog dugoročnog razvojnog usmjerenja područja te jačati umrežavanje i podizati svijest javnosti o okolišno održivom i resursno učinkovitom ribarstvu i akvakulturi.

Što slijedi: priprema **Programa za ribarstvo i akvakulturu RH 2021.-2027.**

Okvir za CLLD u ribarstvu –
„kopneni FLAG-ovi”…..da ili ne u 2021.-27.

I sada, zaključno….što mislite

da li se mogu formirati Kopneni FLAG-ovi za 2021.-2027……

trebaju li nam,

ako da …kako?